

Datum: 16. 2. 2024

Št: 091-20/2024-2

- *Sporočilo za javnost* -

- *Za takojšnjo objavo* -

4. SEJA PREDSEDSTVA SOS

Dolgotrajna oskrba: na državnem nivoju bo potrebno vložiti več napora in sredstev v pridobitev ustrezno usposobljenega kadra

Ljubljana, 16. 2. 2024 – županje in župani Predsedstva Skupnosti občin Slovenije so se sestali na 4. redni seji. Obravnavali so tematiko nadaljevanja procesa zniževanja stroškov za občine in odprta vprašanja dolgotrajne oskrbe, s posebno pozornostjo na aktivnostih za zagotovitev ustreznega kadra. Županje in župani menijo, da bo na državnem nivoju potrebno vložiti več napora in sredstev v pridobitev ustrezno usposobljenega kadra, morda v obliki dodatka v vseh domovih za starostnike in dodatka za sobotno delo. Županje in župani so prepričani, da bi na tak način bilo možno preprečiti odhod že obstoječega, usposobljenega domačega kadra na druga, izobrazbeno sicer sorodna delovna mesta, z ugodnejšimi in bolj stimulativnimi pogoji dela.

V letu 2021 je začel veljati **Zakon o finančni razbremenitvi občin (ZFRO)**, ki je zmanjšal izdatke in povečal prihodke občin ter zmanjšal administrativna bremena na določenih področjih. Ker s sprejemom še ni (bil) zaključen postopek priprave predlogov sprememb zakonodaje, ki bo na sistemski ravni razbremenila občine, je Skupnost občin Slovenije pričela z aktivnostmi, katerih cilj je sprememba tistih predpisov, ki občine postavljajo v položaj plačnic brez možnosti vplivanja na dejanski standard ali sam sistem izvajanja nekega določenega področja. Skupnost občin Slovenije je poziv k ponovnem začetku aktivnosti posredovala tudi ministru za javno upravo, mag. Francu Propšu. V zvezi z možnostjo nadaljevanja procesa zniževanja stroškov za občine je **v imenu Ministrstva za javno upravo, dr. Roman Lavtar, vodja Sektorja za lokalno samoupravo** povedal, da bi se v kratkem ustanovila skupna delovna skupina združenj občin, Ministrstva za javno upravo in morebiti Ministrstva za finance, ki bi delala na seznamu stroškov. Delovna skupina bi opravila pregled podzakonskih in zakonskih aktov ter stroškov ter ugotavljala, kje so potrebne in možne spremembe.

Predsednik Skupnosti občin Slovenije, dr. Vladimir Prebilič, je poudaril, da zlasti stroški šolskih prevozov in sofinanciranje pomoči otrokom s posebnimi potrebami postajajo neobvladljive za občine. »Žal nekatera ministrstva še vedno niso ponotranjila premise »Nič o občinah brez občin«. V Skupnosti občin Slovenije smo prepričani, da bi se morali stroški, ki jih občine niso

sooblikovale, prenesti na državo ali pa se občine vsaj vključiti pri oblikovanju strategij financiranja«, je ob zaključku obravnave izpostavil dr. Prebilič.

Osrednja tema seje Predsedstva Skupnosti občin Slovenije je bilo **zagotavljanje dolgotrajne oskrbe in s tem povezane aktivnosti za zagotovitev ustreznega kadra**. **Dr. Luka Omladič, državni sekretar na Ministrstvu za solidarno prihodnost** je povedal, da se na ministrstvu zavedajo kaj pomeni zagotavljanje dolgotrajne oskrbe za občine. Ocenjuje, da evropskih sredstev za izgradnjo institucij (domov za upokojeince) kratkoročno ne bo, na razpolago bodo zgolj za vsebine na tem področju. Kakor je povedala Mateja Nagode, direktorica Direktorata za starejše na ministrstvu, je cilj dolgotrajne oskrbe, da storitve sledijo uporabnikom, sredstva za to pa zagotavlja blagajna za dolgotrajno oskrbo. Novi sistem pomeni soobstoj pomoči na domu in dolgotrajne oskrbe na domu, torej ne nadomešča pomoči na domu, ampak jo dopolnjuje. Ministrstvo za solidarno prihodnost v kratkem začne s pripravo Nacionalnega programa dolgotrajne oskrbe, v njem bo tudi urejena mreža dolgotrajne oskrbe, dokument pa bi naj bil operativne narave.

Ob obravnavi Zakona o nujnih ukrepih za izboljšanje kadrovskih in delovnih pogojev ter zmogljivosti pri izvajalcih socialnovarstvenih storitev in dolgotrajne oskrbe se je glede na prispеле pripombe izkazalo, da je delo na področju oskrbe starostnikov (bodisi na domu bodisi v domovi za starejše) finančno in z vidika delovnih pogojev precej nestimulativno in bi, po mnenju lokalnih skupnosti, bilo na državnem nivoju potrebno vložiti nekoliko več napora in sredstev v pridobitev ustrezno usposobljenega kadra, morda v obliki dodatka v vseh domovih za starostnike in dodatka za sobotno delo. Županje in župani so prepričani, da bi na tak način bilo možno preprečiti odhod že obstoječega, usposobljenega domačega kadra na druga, izobrazbeno sicer sorodna delovna mesta, z ugodnejšimi in bolj stimulativnimi pogoji dela.

Županje in župani Predsedstva Skupnosti občin Slovenije so sicer k tej točki gostili tudi **v.d. generalno direktorico Zavoda RS za zaposlovanje, ga. Greto Metko Barbo Škerbinc, vodjo področja dela in zaposlovanja tujcev, ga. Anko Rode in vodjo Območne službe Ljubljana, ga. Barbaro Vrtačnik**. Aktivnosti Zavoda za zaposlovanje Republike Slovenije v preteklem letu so pokazale, da balkanski bazen kadrov še ni izprazen in da je interes za delo in življenje v naši državi velik. Na drugi strani slovenski delodajalci zlasti na področju zdravstva in socialnega varstva izkazujejo veliko potrebo in ustrezne aktivnosti za pridobitev strokovno usposobljenega kadra v Slovenijo. Predstavnice Zavoda so povedale tudi, da je ob koncu januarja bilo na Zavodu RS za zaposlovanje v evidenci brezposelnih 51.610 oseb, kar je 6,7 % več kot decembra in 6,8 % manj kot lanskega januarja. Največ brezposelnih, 4.881 oseb, se je prijavilo zaradi izteka zaposlitev za določen čas in 2.044 oseb kot presežni delavci. Med na novo prijavljenimi prevladujejo brezposelni s področja gradbeništva, predelovalnih dejavnosti, trgovine ter zdravstva in socialnega varstva. *»Večinoma gre za kader, ki je že dalj časa*

deficitaren. Prav zato jih bomo prednostno napotili k delodajalcem iz že omenjenih dejavnosti. Zavedati se je namreč treba, da je kadre dandanes težko pridobiti, tudi v tujini ni neomejenih možnosti,« je poudarila Greta Metka Barbo Škerbinc. Želijo podporo pri pridobivanju tuje delovne sile za delo v zdravstvu in socialnem varstvu. Zavedajo pa se, da je ob tem potrebno domačo delovno silo zadrževati v Sloveniji. Zavod sodeluje tudi z Ministrstvom za solidarno prihodnost pri dolgotrajni oskrbi z enotno informacijsko točko, kjer tuji delavci prejmejo informacije glede selitve v našo državo, od zaposlitve, bivanja, vrtčevskega varstva, šolanja, zdravstva in dolgotrajne oskrbe.

Izkušnje in opažanja glede zagotavljanja pomoči na domu je s prisotnimi na seji delila **mag. Barbara Žgajner, direktorica Centra za pomoč na domu Maribor**. Prepričana je, da se morajo z vzpostavitvijo kombinacije pomoči na domu in dolgotrajne oskrbe postaviti resni temelji in mreža za oskrbo. Največ težav na terenu povzročajo dolge čakalne vrste za pomoč, ki so posledica kadrovske podhranjenosti. Potrdila je predpostavko župan in županov, da je poklic za delojemalce nezanimiv, saj je za oskrbovalke in oskrbovalce postavljen res prenizek plačni razred. Država je sicer s posebnim vladnim projektom delno rešila finančno podhranjenost v plačni skupini J, za kar ga. Žgajner ocenjuje, da lahko vsaj začasno še naprej rešuje težavo s kadri.

S prijaznimi pozdravi,

Jasmina Vidmar, l. r.
generalna sekretarka SOS